

**MEDIATORUL ȘCOLAR – PUNTEA DE LEGĂTURĂ ÎNTRE ȘCOALĂ ȘI
COMUNITATE
GEORGESCU MARIA-DIRECTOR CJRAE VÂLCEA**

Profesia de mediator școlar a fost introdusă experimental în România în anii '90, prin intermediul unor proiecte derulate în sectorul ONG, cu scopul de a facilita accesul la educație al copiilor proveniți din grupuri defavorizate. În prezent, sunt resurse umane deosebit de importante în procesul educațional, adevărate „instituții”, și nu „simpli oameni de legătură” între comunitate și școală.

În perioada 2000-2001, prin proiectul educațional PHARE pentru categorii dezavantajate de elevi, MECT a elaborat și a introdus în COR (Clasificarea ocupațiilor din România), funcția didactică auxiliară de mediator școlar. Încadrarea actuală în COR a funcției de mediator școlar este: Mediator școlar, Subgrupa majoră 33, Grupa minoră 334, Grupa de bază 3340, Nivel de instruire: 3 (studii medii sau postliceale).

În selecția mediatorilor școlari, s-au stabilit o serie de criterii, cele mai importante fiind:

- absolvirea unui nivel de studii medii – de preferat persoana cu studii din comunitatea respectivă;
- recunoașterea și acceptarea mediatorului școlar în comunitatea locală.

Aceste criterii au avut în vedere mediatorul ca model la nivelul comunității, un exemplu demn de urmat, și totodată o certificare a recunoașterii și acceptării lui de către comunitate.

Așadar, mediatorul școlar acționează ca agent al comunității în relație cu școala, reprezintă comunitatea în școală și școala în cadrul comunității. Sarcina principală a mediatorului școlar este să sprijine participarea tuturor copiilor din comunitate la învățământul obligatoriu, prin încurajarea implicării părinților în educația copiilor și în viața școlii și prin facilitarea cooperării între familii, comunitate și școală.

Îndrumarea metodologică a activității mediatorului școlar revine centrului județean de resurse și de asistență educațională, iar coordonarea și monitorizarea activității acestuia conducerii unității/unităților de învățământ preuniversitar în care mediatorul își desfășoară activitatea.

Mediatorul școlar colaborează cu personalul unității de învățământ preuniversitar, cu consiliul părinților și cu alte structuri asociative ale părinților recunoscute de către unitatea de învățământ preuniversitar, cu autoritățile locale și județene, cu organizații non-guvernamentale și alți parteneri ai unității de învățământ preuniversitar, care au ca scop creșterea gradului de participare la educație și îmbunătățirea calității serviciilor educaționale oferite de școală comunității. Mediatorul școlar face parte din comunitatea școlară, înțelege și vorbește limba comunității, este absolvent de liceu – filieră vocațională – profil mediator școlar - sau absolvent de liceu și al unui curs autorizat de formare profesională, specializarea mediator școlar.

Competențele necesare exercitării profesiei de mediator școlar sunt:

- competențe fundamentale: planificarea activității, munca în echipă, dezvoltarea profesională, și utilizarea PC;
- competențe generale: comunicarea și rezolvarea de conflicte;
- competențe specifice: dezvoltarea parteneriatului școală-comunitate, consilierea familiilor /categoriilor sociale dezavantajate privind rolul și importanța școlarizării copiilor, aplicarea practicilor incluzive, depășirea dificultăților emoționale și comportamentale ale copiilor cu nevoi

speciale, asigurarea respectării drepturilor copilului, promovarea limbii, tradițiilor și obiceiurilor comunității în școală.

În scopul facilitării relației între școală și comunitate, mediatorul școlar realizează următoarele activități:

- ajută la colectarea datelor despre toți copiii din comunitate de vârsta școlarizării obligatorii și la înregistrarea acestor date în documentele puse la dispoziția conducerii școlii și a inspectoratului școlar;
- identifică, prin studiul acestor date și prin contacte regulate cu părinții și cu autoritățile locale, probleme referitoare la școlarizarea copiilor, prevenirea abandonului școlar și continuarea studiilor corespunzătoare posibilităților și aptitudinilor copiilor din comunitate;
- contribuie, alături de asistenții și lucrătorii sociali și reprezentanții autorităților locale, prin informare și medierea comunicării, la asigurarea respectării drepturilor copilului din comunitate, în special a dreptului la educație;
- mediază comunicarea familiilor cu copii în situații de risc, cu sistemul de asistență socială, în vederea obținerii drepturilor sociale conform legii, pentru a reduce neparticiparea școlară datorită excluziunii sociale;
- furnizează date necesare recenzării corecte a copiilor inclusiv a celor migranți;
- facilitează atragerea copiilor cu dificultăți de participare în activitățile de educație preșcolară;
- acordă consiliere, îndrumare și informații părinților în scopul motivării și încurajării participării acestora la viața școlii și a formării competențelor educaționale și de comunicare;
- angrenează părinții în educația copiilor și în viața școlii și sprijină școala în desfășurarea activităților extrașcolare cu implicarea părinților;
- oferă informații școlii pentru întocmirea de informări, rapoarte și documente referitoare la probleme ale copiilor de vârstă școlară;
- se informează și se instruește, inclusiv în limba comunității respective, cu privire la facilitățile și oportunitățile educaționale destinate copiilor și tinerilor, și asigură diseminarea acestor informații către toți copiii, tinerii și părinții acestora din comunitatea din care face parte;
- identifică copii și tineri din comunitate cu aptitudini pentru continuarea studiilor, în special pentru a deveni cadre didactice și mediatori în serviciul comunității, și le oferă sprijin și îndrumare, inclusiv prin medierea interacțiunii acestora cu autoritățile educaționale;
- sprijină cadrul didactic - eventual prin intermediere în limba comunității respective - în comunicarea cu clasa și părinții, pentru facilitarea procesului de învățământ.

Mediatorul trebuie să exercite rolul coagulant al coeziunii care să conducă la cooperare între toți cetățenii (părinți și elevi), și între comunitate (cetățeni și școală).

Activitatea mediatorului școlar se desfășoară atât pe parcursul cursurilor școlare cât și pe perioada vacanțelor. La începutul fiecărui an școlar, pe baza cunoașterii comunității, a copiilor, a specificului unității școlare, mediatorul își elaborează propriul plan de activitate cu următoarea structură:

- analiza SWOT (puncte tari/ puncte slabe/ oportunități/ amenințări)
- obiectivele / țintele strategice ale activității
- scopul activității
- planul operațional cu următoarea rubrică:

Obiective specifice, Activități/ acțiuni, Responsabil, Resurse, Perioada de timp, Indicatori de performanță, Observații. Vor fi planificate atât activități desfășurate cu elevii, cu părinții, cu cadrele didactice cât și cele desfășurate în comunitate.

Mediatorul va monitoriza permanent frecvența elevilor la școală, cu atenție specială acordată elevilor care provin din familii defavorizate (cu mulți copii, cu părinți plecați la muncă în străinătate, cu cerințe educative speciale, etc.). Săptămânal va înregistra absențele elevilor prin consultarea și cu ajutorul informațiilor obținute de la cadrele didactice.

Va planifica vizite la domiciliul elevilor care au înregistrat mai multe absențe, pentru a analiza situația și pentru a propune măsurile remediale potrivite.

Mediatorul are obligația să cunoască toți copii din comunitate pentru a putea identifica problemele cu care se confruntă aceștia și pentru a putea iniția programe/ măsuri necesare rezolvării acestora. În acest scop, mediatorul trebuie să dețină informații corecte și exacte nu numai despre drepturile și serviciile educaționale disponibile ci și despre cele sociale, medicale, juridice. Activitățile planificate trebuie să implice părinții în unele proiecte ale școlii (pregătirea unor serbări, evenimente, etc.).

Mediatorul va organiza periodic ședințe cu părinții sub forma unor dezbateri care să își propună să găsească soluții pentru a crea un mediu școlar mai bun. Întâlnirile cu părinții trebuie să aibă teme legate de regulile școlare, frecvența copiilor, performanța școlară, relațiile cu cadrele didactice, igiena personală și școlară, securitatea copiilor.

În comunitate, mediatorul poate participa/ iniția întâlniri cu caracter informal, însă acestea nu trebuie să le anuleze pe celelalte care trebuie să se desfășoare regulat, la școală. Are misiunea de a asigura o relație egală între părinți și cadrele didactice, pentru că ambii, în forme diferite, contribuie la educația elevului.

Trebuie să cunoască faptul că soluționarea reală a problemelor multiple cu care se confruntă educația copiilor dezavantajați social și în special, a copiilor proveniți din comunitatea romă poate fi realizată prin constituirea unor adevărate parteneriate între instituțiile interesate în educație și a factorilor implicați în educație. În acest cadru de colaborare trebuie să participe:

